

**Ομιλία Προέδρου Διοικητικού Συμβουλίου ΑΗΚ,
κ. Γιώργου Πέτρου στο 12^ο Ενεργειακό Συμπόσιο με θέμα
«Οι μεγάλες αποφάσεις για την ενέργεια»**

15 Νοεμβρίου 2024

Έντιμε κύριε Υπουργέ
Αγαπητοί Σύεδροι
Εκλεκτοί Προσκεκλημένοι

Είναι με ιδιαίτερη χαρά που βρίσκομαι σήμερα ανάμεσα σε εκλεκτούς προσκεκλημένους και ομιλητές για μια παραγωγική συζήτηση για το μεγάλο κεφάλαιο της ενέργειας.

Όπως εύστοχα αναφέρεται και στον τίτλο του Συμποσίου βρισκόμαστε ενώπιων μεγάλων προκλήσεων καθώς το ενεργειακό τοπίο στην χώρα μας αλλάζει με γρήγορους ρυθμούς. Βρίσκονται σε εξέλιξη και δρομολογούνται σημαντικά έργα, τα οποία στοχεύουν στη σημαντική μείωση της τιμής της ηλεκτρικής ενέργειας στη Κύπρο. Ξεχωρίζουν, μεταξύ άλλων, η προετοιμασία για τη λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού, η έλευση του φυσικού αερίου, η διασυνοριακή ηλεκτρική διασύνδεση, τα έξυπνα δίκτυα, η αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, η σταδιακή απαλλαγή από τα υγρά καύσιμα και η ανάπτυξη έργων ΑΠΕ.

Η ΑΗΚ έχει ήδη προβεί, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για τη λειτουργία της ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού. Σημειώνεται ότι οι μονοπωλιακές δραστηριότητες των δικτύων χειρίζονται ισότιμα τόσο τους ανεξάρτητους παραγωγούς και προμηθευτές, όσο και τις ανταγωνιστικές δραστηριότητες της ΑΗΚ.

Ο Οργανισμός υποστηρίζει σθεναρά τη λειτουργία μιας υγιούς ανταγωνιστικής αγοράς ηλεκτρισμού το συντομότερο δυνατόν. Σε ένα περιβάλλον υγιούς ανταγωνισμού, η ΑΗΚ εξελίσσεται, αλλάζει, προσαρμόζεται και επικεντρώνεται στην ψηφιοποίηση και την καινοτομία, την εφαρμογή πιστοποιημένων, στη βάση διεθνών προτύπων, συστημάτων διαχείρισης ποιότητας, Ασφάλειας, Υγείας και Περιβάλλοντος. Παράλληλα, η προσαρμογή της στις νέες νομοθεσίες και κανονισμούς, σε συνδυασμό με τις προκλήσεις που αντιμετωπίζει στους τομείς της κυβερνοασφάλειας και της συμμόρφωσης, απαιτούν συνεχή επαγρύπνηση και προσαρμοστικότητα.

Εν μέσω συνεχών αλλαγών στο ενεργειακό πεδίο, αναδύεται μια σειρά σημαντικών προκλήσεων, που σχετίζονται με την μετεξέλιξη του ενεργειακού τοπίου της Χώρας μας, τις οποίες η ΑΗΚ καλείται να αντιμετωπίσει. Είναι αδιαμφισβήτητα, επιτακτική η ανάγκη άμεσης μετάβασης από τη συμβατική παραγωγή (με ορυκτά καύσιμα) στην πράσινη ενέργεια. Η ένταξη ΑΠΕ στο ενεργειακό μείγμα παραγωγής της ΑΗΚ, είναι εξόχως σημαντική και ουσιαστική για την εκπλήρωση των στόχων μας. Αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για να μειωθεί αφενός η εξάρτηση της χώρας μας από τα συμβατικά καύσιμα και από την αγορά δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων και αφετέρου για να καταστεί δυνατή η σταθεροποίηση και η σταδιακή μείωση των τιμών ηλεκτρισμού σε πιο χαμηλά επίπεδα για το σύνολο των καταναλωτών.

Τον τελευταίο χρόνο προστέθηκαν στο μείγμα παραγωγής της ΑΗΚ το ΦΒ Πάρκο Ακρωτηρίου Λεμεσού, συνολικής ισχύος 12 MW, ενώ μόλις πρόσφατα τέθηκαν σε λειτουργία τα Φωτοβολαϊκά Πάρκα της ΑΗΚ Αχεράς συνολικής ισχύος 8 MW. Το κόστος της παραγόμενης ενέργειας από αυτά τα ΦΒ Πάρκα είναι γύρω στα 5 σεντ ανά κιλοβατώρα. Γίνεται ως εκ τούτου αντιληπτό ότι η ένταξη της παραγόμενης ενέργειας στο μείγμα παραγωγής της ΑΗΚ, συμβάλλει σταδιακά στη σταθεροποίηση του ενεργειακού κόστους για το σύνολο των καταναλωτών της.

Οι προσπάθειες είναι συνεχείς, εξ ου και προχωρούν οι αδειοδοτήσεις πρόσθετων έργων, με τελικό στόχο, οι ΑΠΕ να έχουν σημαντική συνεισφορά στο ενεργειακό μείγμα της ΑΗΚ. Προς αυτή την κατεύθυνση και στοχεύοντας στην περαιτέρω ανάπτυξη έργων ΑΠΕ, κινούμαστε για την εξεύρεση γης, είτε αξιοποιώντας κρατικά τεμάχια, είτε με μακροχρόνια μίσθωση γης από ιδιώτες.

Στο σκέλος της αξιοποίησης των ΑΠΕ, η αποθήκευση ενέργειας είναι εξαιρετικά σημαντική γιατί προσδίδει την απαιτούμενη ευελιξία, που χρειάζονται τα σύγχρονα συστήματα ενεργειακής διαχείρισης. Επιτρέψτε μου να αναφέρω κάποιους αριθμούς για να σκιαγραφήσω την κατάσταση ως έχει σήμερα με αποτέλεσμα να έχουμε κατά καιρούς αποκοπές σε μεγάλα φωτοβολταϊκά πάρκα, αλλά και σε μικρότερα φωτοβολταϊκά συστήματα. Αυτό συμβαίνει διότι η **ζήτηση ηλεκτρικής ενέργειας** είναι **μικρότερη** από την **παραγωγή** των φωτοβολταϊκών συστημάτων. Στην Κύπρο σήμερα η παραγόμενη ενέργεια από ΑΠΕ μπορεί να φτάσει στα 730MW από τα Φωτοβολταϊκά Συστήματα (που ανέρχονται στις 64.140 περίπου), στα 157.5MW από τα Αιολικά Πάρκα και στα 12.4MW από Βιομάζα.

Όλη αυτή η ενέργεια διοχετεύεται στο δίκτυο της ΑΗΚ, την ίδια ώρα που η ζήτηση φορτίου για περισσότερο από 70% του χρόνου, δεν ξεπερνά τα **642MW**. Η λύση στο πρόβλημα των αποκοπών μπορεί να προέλθει είτε από την **αποθήκευση**, είτε από τη **διασύνδεση** του Συστήματος Μεταφοράς με άλλο Σύστημα, έτσι ώστε να φυλάσσεται η ενέργεια που περισσεύει όταν η παραγωγή ΑΠΕ και ιδιαίτερα από Φ/Β είναι μεγαλύτερη από τη ζήτηση. Με απλά λόγια θα σταματήσουμε να πετάμε «πράσινη» ενέργεια, την οποία θα μπορούμε να την χρησιμοποιήσουμε για παράδειγμα κατά τις βραδινές ώρες, ή σε περιόδους χωρίς ηλιοφάνεια.

Σημειώνεται ότι ο σχεδιασμός του Συστήματος Μεταφοράς γίνεται από τον ανεξάρτητο θεσμό του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) και εγκρίνεται από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ). Η ΑΗΚ ως ιδιοκτήτρια του Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΑΗΚ) δεν σχεδιάζει, ούτε και εγκρίνει τις αλλαγές στο Σύστημα Μεταφοράς. Οι όποιες αλλαγές και αναβαθμίσεις απαιτούν πολύ μεγάλες επενδύσεις, εκατοντάδων εκατομμυρίων ευρώ και χρειάζεται χρόνος για την ολοκλήρωση των απαραίτητων εργασιών.

Πρέπει να έχουμε πάντοτε κατά νου ότι το δίκτυο Μεταφοράς της Κύπρου σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε τα τελευταία 50 - 60 χρόνια για να εξυπηρετήσει τις ανάγκες μεταφοράς ηλεκτρικού φορτίου από τους δύο ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς της Κύπρου, το Βασιλικό και τη Δεκέλεια, προς τις πόλεις και τα χωριά και όχι αντίθετα. Τώρα, με την κατασκευή μεγάλων φωτοβολταϊκών πάρκων σε διάφορες περιοχές της Κύπρου, κυρίως αγροτικές όπου δεν υπάρχει καν Δίκτυο, η ροή του φορτίου είναι αντίστροφη. Αυτός είναι

και ο κύριος λόγος, για τον οποίο το Δίκτυο Μεταφοράς χρήζει ανακατασκευής, ενδυνάμωσης και επέκτασης.

Αυτό το ζήτημα δεν αποτελεί αποκλειστικότητα της Χώρας μας αλλά το αντιμετωπίζουν στον **ίδιο** ή και σε **μεγαλύτερο βαθμό** και οι 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Eurelectric, η οποία αποτελεί την ένωση που εκπροσωπεί τη βιομηχανία ηλεκτρικής ενέργειας στην Ευρώπη, παρουσίασε πρόσφατα τη μελέτη της με τίτλο **Grids for Speed**. Η μελέτη αυτή έχει καταδείξει ότι για να καταστεί εφικτός ο στόχος της Κλιματικής Ουδετερότητας μέχρι το 2050, θα πρέπει στις 27 χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης να δαπανούνται κάθε χρόνο και μέχρι το 2050, **67 δισεκατομμύρια ευρώ τον χρόνο** με στόχο να εκσυγχρονιστούν, ενδυναμωθούν και αναπτυχθούν τα δίκτυα ώστε να είναι σε θέση να δεχθούν και ικανοποιήσουν τις ανάγκες της Πράσινης Μετάβασης.

Σε κάθε περίπτωση όμως πρέπει να γνωρίζουμε ότι όση πράσινη ενέργεια και να παράγεται, ακόμη κι αν καλύπτει τη ζήτηση, κάποιοι συμβατικοί σταθμοί παραγωγής επιβάλλεται να παραμένουν σε λειτουργία για αυστηρά τεχνικούς λόγους και ειδικότερα για σκοπούς σταθερότητας του συστήματος.

Κυρίες και κύριοι,

Η έλευση και χρήση Φυσικού Αερίου για σκοπούς ηλεκτροπαραγωγής, είναι επίσης σημαντικό κεφάλαιο για την ΑΗΚ, καθώς μπορεί να συμβάλει στη **μείωση** της τιμής ηλεκτρισμού στην Κύπρο. Όπως γνωρίζετε έχουν προετοιμαστεί για τη χρήση του οι μονάδες παραγωγής της ΑΗΚ στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού. Εντός του 2025 αναμένεται να λειτουργήσει η νέα Μονάδα Αεριοστροβίλων Συνδυασμένου Κύκλου στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Βασιλικού, δυναμικότητας 160 MW. Η μονάδα θα έχει τη δυνατότητα χρήσης φυσικού αερίου, ως κύριο καύσιμο και ντίζελ ως εναλλακτικό καύσιμο, με περιορισμένες ώρες λειτουργίας (500 ώρες ανά έτος). Παράλληλα, η ΑΗΚ έχει ανοιχτό διαγωνισμό για εγκατάσταση δυο Μονάδων ανοιχτού κύκλου παραγωγής στον Ηλεκτροπαραγωγό Σταθμό Δεκέλειας με σύστημα αποθήκευσης. Οι μονάδες αυτές, συνολικής δυναμικότητας 80MW, θα χρησιμοποιούν diesel με δυνατότητα μελλοντικής χρήσης Φυσικού Αερίου. Η εγκατάστασή τους θα διασφαλίσει την ύπαρξη δεύτερου σημείου παραγωγής στην Κύπρο, την ασφάλεια εφοδιασμού και την ικανοποίηση των αυξημένων αναγκών σε ηλεκτρισμό στη Χώρα μας. Οι μονάδες αυτές αναμένεται να

λειτουργήσουν στις αρχές του 2026 και η λειτουργία τους θα οδηγήσει σε βελτίωση της ποιότητας του αέρα, καθώς θα χρησιμοποιούν πολύ καθαρότερο καύσιμο (diesel αντί μαζούτ) σε πρώτο στάδιο και Φυσικό Αέριο σε μελλοντικό στάδιο. Ως εκ τούτου είναι επιτακτική ανάγκη να υπάρχει η δυνατότητα χρήσης φυσικού αερίου, όχι μόνο στον ΗΣ Βασιλικού αλλά και στον ΗΣ Δεκέλειας.

Φίλες και φίλοι,

Στον τομέα ενέργειας, όπου όλα αλλάζουν με μεγάλη ταχύτητα, η ΑΗΚ, προχωρά στο δρόμο της εξέλιξης, με σταθερά ψηφιακά βήματα. Στην πορεία αυτή, μια σημαντική πρόκληση είναι η αναβάθμιση των τεχνολογικών υποδομών με ταυτόχρονη παροχή ποιοτικών και αξιόπιστων υπηρεσιών στους καταναλωτές. Η ΑΗΚ εισέρχεται στην εποχή των έξυπνων μετρητών, οι οποίοι έρχονται για να απλοποιήσουν, να επιταχύνουν και να ενισχύσουν την αξιοπιστία στη διαχείριση της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας.

Οι έξυπνοι μετρητές αποτελούν τη βάση ενός ευφυούς συστήματος υποδομών μέτρησης της κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας και διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο στην μετάβαση από τα λεγόμενα παθητικά στα έξυπνα δίκτυα. Η υλοποίηση του έργου εγκατάστασης των έξυπνων μετρητών, είναι ιδιαίτερα σημαντική καθώς θα εκσυγχρονίσει το δίκτυο της ΑΗΚ και θα αναβαθμίσει την ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών στους καταναλωτές. Ουσιαστικά οι καταναλωτές θα εφοδιαστούν με ένα σύγχρονο εργαλείο εξοικονόμησης ενέργειας, το οποίο θα τους παρέχει σημαντικά οικονομικά οφέλη. Για το συγκεκριμένο έργο, η ΑΗΚ έχει εξασφαλίσει χρηματοδότηση μέχρι και €35 εκατ. από το Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ο καταναλωτής δεν θα επιβαρυνθεί οποιοδήποτε οικονομικό κόστος.

Διευρύνοντας τις δραστηριότητες της, η ΑΗΚ δημιούργησε πριν εννέα χρόνια την Υπηρεσία e-charge, συμβάλλοντας στην προσπάθεια ενίσχυσης της ηλεκτροκίνησης στη χώρα μας. Η υποδομή φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων αποτελείται από 32 φορτιστές ημιταχείας και ταχείας φόρτισης σε Δημόσιους Χώρους, ενώ μέσα στους επόμενους μήνες και μέχρι το τέλος του έτους, προγραμματίζεται η ενίσχυση του δικτύου φορτιστών της υπηρεσίας e-charge, με άλλους 15 φορτιστές τουλάχιστον, ώστε να διευκολυνθούν ακόμη περισσότερο οι οδηγοί ηλεκτρικών οχημάτων.

Κυρίες και Κύριοι,

Στόχος μας είναι να ανταποκριθούμε στην αποστολή μας, που είναι η απρόσκοπτη και αξιόπιστη παροχή ηλεκτρικής ενέργειας, προσφέροντας με ασφάλεια και αξιοπιστία, ποιοτικές υπηρεσίες στους τομείς της ενέργειας και άλλων δραστηριοτήτων, αξιοποιώντας νέες τεχνολογίες. Την ίδια ώρα παραμένουμε πιστοί στις αξίες της ΑΗΚ, με σεβασμό στην κοινωνία, στο περιβάλλον και στους ανθρώπους της, συνεισφέροντας στην ανάπτυξη της χώρας. Γι' αυτό επενδύουμε στην συνεχή αναβάθμιση των υποδομών μας, στην εξέλιξη των υπηρεσιών μας και στην ενδυνάμωση του δικτύου μας. Έχουμε επίγνωση της σημαντικότητας του ρόλου που έχει να διαδραματίσει η ΑΗΚ σε αυτή την κρίσιμη μετάβαση, γι' αυτό κι επιδιώκουμε πλέον να συνδεόμαστε όλο και περισσότερο με στόχους βιώσιμης ανάπτυξης, συμβάλλοντας ουσιαστικά στη βελτίωση της ποιότητας ζωής όλων.

Στο σημείο αυτό, θα ήθελα να αναφερθώ στο θέμα της προαγοράς καυσίμων, μια πολυσύνθετη διαδικασία, με πληθώρα παραμέτρων που επηρεάζουν το τελικό αποτέλεσμα. Είναι σημαντικό να τονιστεί πως όλες οι σχετικές κινήσεις της ΑΗΚ, ως Οργανισμού Δημοσίου Οφέλους, γίνονται στη βάση ειδικής μεθοδολογίας και ενδελεχούς μελέτης των δεδομένων, σε συνεννόηση, πάντοτε με τα Υπουργεία Ενέργειας και Οικονομικών. Είναι, επίσης, σύμφωνες με τις γνωμοδοτήσεις της Ελεγκτικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας. Η μεθοδολογία, η οποία ακολουθείται, έχει ως αρχή της την ελαχιστοποίηση του ενδεχόμενου οικονομικού ρίσκου που συνυπάρχει με τη χρήση των εργαλείων προαγοράς και τη διασφάλιση του μεγαλύτερου δυνατού οφέλους για τους καταναλωτές.

Η ΑΗΚ, στο πλαίσιο της διαφάνειας και της συνετής διαχείρισης, προμηθεύεται τα καύσιμα για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας με συμβόλαια που συνάπτονται κατόπιν ανοικτών διεθνών διαγωνισμών. Έτσι η όποια αύξηση ή μείωση στις τιμές των καυσίμων στις διεθνείς αγορές, αντικατοπτρίζεται στις τιμές, που καλούνται να πληρώσουν οι καταναλωτές.

Ενόψει της μείωσης στις τιμές των δικαιωμάτων θερμοκηπιακών αερίων, η ΑΗΚ, έχει προχωρήσει σταδιακά σε προαγορές σημαντικού αριθμού δικαιωμάτων ώστε να μπορεί να τα χρησιμοποιήσει στο μέλλον όταν οι τιμές στην αγορά αυξηθούν. Έτσι θα διατηρηθεί

η τιμή του ηλεκτρισμού σε χαμηλότερα επίπεδα. Συγκεκριμένα, λαμβάνοντας υπόψη πως την προηγούμενη χρονιά η μέση τιμή των δικαιωμάτων ανήλθε στα €84, η ΑΗΚ μέχρι σήμερα προχώρησε σε προαγορά 800.000 δικαιωμάτων με μέση τιμή €64 ανά δικαίωμα.

Αγαπητοί Σύεδροι,

Είναι ξεκάθαρο πως, στο νέο ενεργειακό περιβάλλον, η Κύπρος χρειάζεται να ενισχύσει την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας και πρέπει να προχωρήσει με σταθερά και γρήγορα βήματα. Προτεραιότητά μας είναι η υλοποίηση μιας αποτελεσματικής στρατηγικής, ικανής να θωρακίσει την αναπτυξιακή βιωσιμότητα του Οργανισμού σε συνάρτηση με την προσφορά καινοτόμων, ποιοτικών υπηρεσιών στους καταναλωτές, σε όσο το δυνατό πιο χαμηλές τιμές. Η ΑΗΚ είναι ο εγγυητής της ενεργειακής μετάβασης της Κύπρου με στόχο ένα καλύτερο, βιώσιμο μέλλον για όλους.

Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας